5 KONST AKTUELLT DALSLAND

AKTUELLA UTSTÄLLNINGAR OCH PROJEKT PÅ DALSLANDS KONSTMUSEUM 20/3–9/5 2010

Astrid Göransson (bilden är beskuren)

...NÄSTAN SOM EN I FAMILJEN

Möt konstnären Astrid Göransson som av tusentals kolteckningar skapat en konstvideo om sin mor Anna-Helén. Hon var piga hos operasångare Stiebel några år i 1930-talets Stockholm.

När Astrid Göranssons moster Clary dog fick hon en bunt brev av kusinerna som de hittat i gömmorna. De trettio breven var skrivna av Astrids mor, Anna-Helén och adresserade till storasyster Clary. De bestod av tättskrivna ark som i detalj, ja nästan timme för timme, beskrev livet i ett borgerligt Stockholmshem på 1930-talet, sett ur ett ungt hembiträdes perspektiv.

Hembiträdet, eller pigan, var Astrids

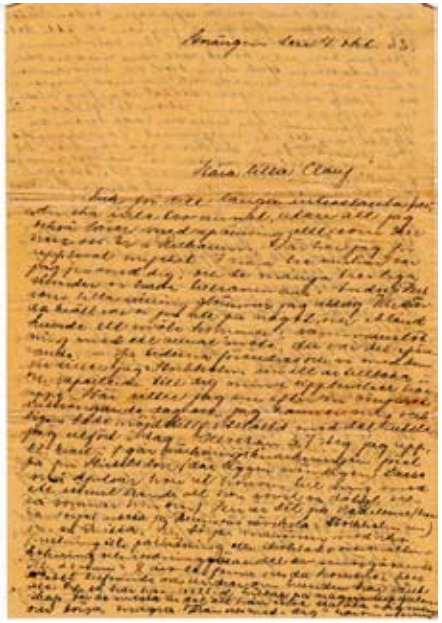

mor. Hon var 19 år gammal då hon fick chansen att åka med en av sommargästfamiljerna, operasångare Stiebel, till Stockholm och »praktisera«, som hon helst uttryckte saken, i ett stadshushåll. Anna-Helén kom från ett lantbrukarhem på Bjärehalvön och mötet med storstan blev överraskande på många sätt.

– Hon upptäckte klasskillnaderna. Jag tror inte hon hade så mycket erfarenhet av dem innan. Mor hade en bra barndom och i breven uttrycker hon hur chockad hon blev av den ojämlikhet hon mötte. Hon fick lära sig att vara nöjd. Att hon var till för att passa upp dem, säger Astrid Göransson, dotter till Anna-Helén och konstnär. När hon fick breven i sin hand blev hon så gripen, att hon beslöt att försöka gestalta dem i ett konstnärligt verk.

Det blev kolanimationen »... nästan som en i familjen«, en tecknad videofilm där vi får följa Astrids mamma från lantbruket och mjölkningen, till hembiträdessysslorna i staden, den fina villan och tjänstgöringen hos operasångare Stiebel.

Här möter Anna-Helén en helt okänd miljö och sliter med nymodig matlagning, uppassning av tonårsbarn och vidunderliga hushållsmaskiner. I centrum finns den stora AGA-spisen, vars genialitet och stora användningsområde Anna-Helén lovprisade i varje brev till storasystern. Så AGA-spisen har varit central, även då Astrid Göransson jobbat med gestaltningen – hon jagade länge för att hitta den korrekta spisen att teckna av.

Rent tekniskt har animationen tagit

över ett år av dagligt arbete att genomföra, vilket varit möjligt med stöd från Bildkonstnärsfonden.

I botten ligger nästan 5 000 kolteckningar i skala 1:1, som Astrid Göransson tecknat på den slätputsade ateljéväggen på sin gård i Skåne.

– Jag ville att mor skulle vara lika stor som jag i tillblivelsesituationen.

Hon har tecknat, filmat, och suddat ut. Tecknat, filmat och suddat ut, tecknat … i ett oändligt flöde som slutligen resulterat i en tio minuter lång konstvideo, musik- och ljudsatt i samarbete med kompositören Carin Blom.

– Min utmaning var att inte göra några klipp, varje teckning skulle leda över till nästa. Jag ville se om det gick att göra så. Det var min begränsning.

Teckningarna – åtta per sekund – flyter in och ur varandra och upplevs som ett löpande förvandlingsnummer som på ett fascinerande sätt beskriver Anna-Heléns resa och förflyttning mellan olika platser och roller.

– Min avsikt har varit att många saker ska röra på sig i bilden samtidigt, så att man inte riktigt har koll. Ungefär som det är i breven. Det svåra har varit övergångarna, när hon flyttar sig från en plats till en annan. Som kossan som successivt blir huset i Storängen. Eller AGA-spisen som blir Operan där Stiebel hade sin arbetspalts och dit Anna-Helén också får följa med.

I slutet av filmen får Anna-Helén, från att han varit anonym och ansiktslös, slutligen ett tecknat ansikte. Ett sätt att beskriva hennes uppvaknande till en egen person och identitet.

Hur gick det för henne i fortsättningen, undrar man förstås?

– Hon stannade hos Stiebel i två år. Sedan återvände hon till Skåne för att bli husföreståndarinna på ett större lantbruk, som Stiebels äldste son köpt.

Men där blev hon inte kvar länge. Hon träffade snart Astrid Göranssons

Artikeln fortsätter på insidan.

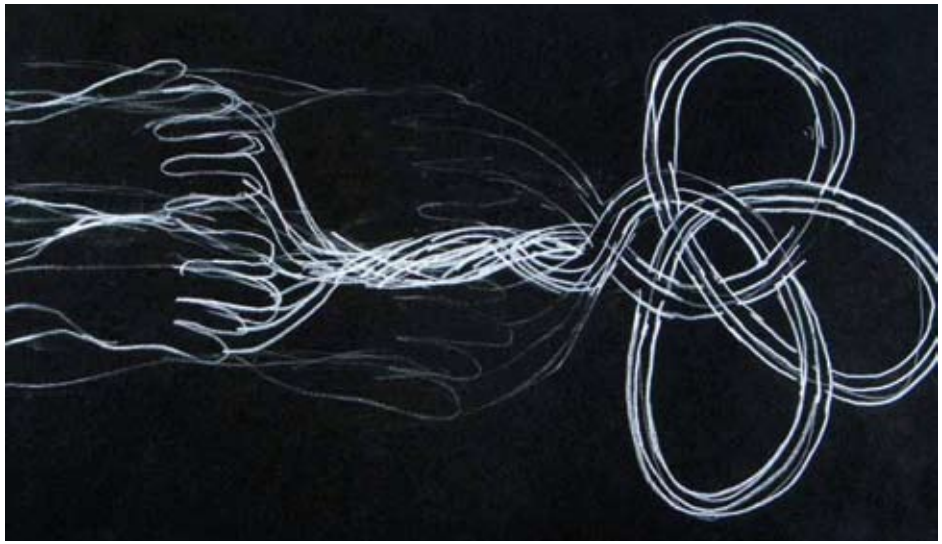

far på en dans i Folkets Hus. De gifte sig och fick fyra barn. Anna-Helén blev lantbrukarhustru på egen gård.

– Jag begav mig också till Stockholm sedermera, säger Astrid Göransson och påpekar att det finns många likheter mellan henne och hennes mor (så har hon också bakat in sig själv i animationen, på vissa ställen förvandlas Anna-Helén till Astrid).

– Mor var superfeminist och en förebild för mig. För henne var det jätteviktigt att man gjorde det man tyckte var kul. Inte bara »passa upp karlar« som hon uttryckte det. Som ung ville Anna-Helén bli lanthushållslärare, men hade inte råd att utbilda sig. Men hon hade många intressen och på senare år ägnade hon sig mycket åt vävning.

Anna-Helén dog 1997. Då hade Astrid Göransson sedan länge arbetat som etablerad konstnär. Hon är utbildad vid Konstfack, skulptur, samt Malmö Konstskola Forum och på Valands Konsthögskola, Fri Konst och nya media.

Ett flertal stipendier och priser har kantat hennes karriär. »... nästan som en i familjen« har tävlat på många filmfestivaler och blivit utvald till bästa animation sex gånger; i Kina, USA, Danmark, och Bosnien. Filmen finns bland annat i Borås Konstmuseums samling av rörlig konst, som nu lånat ut den till Dalslands Konstmuseum.

Läs mer om Astrid Göransson på:
www.astridgoransson.se
Utställningen pågår till 9 maj.

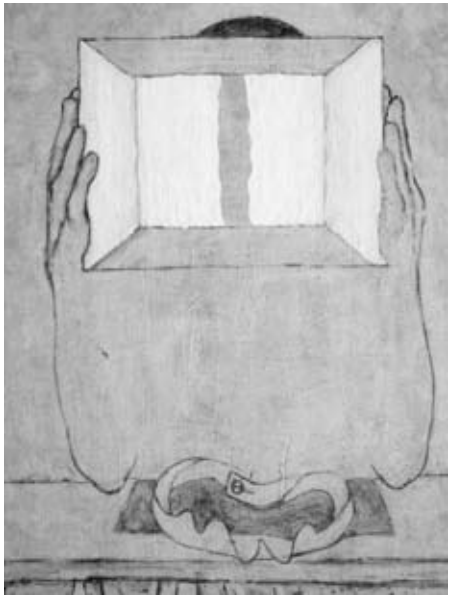

FÄRG-KALLIGRAFI PÅ KOREANSKT PAPPER

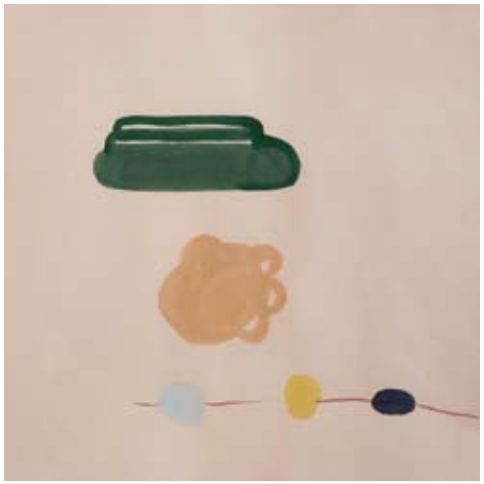

– Jag har alltid varit intresserad av färg och ljus, och det är det mitt arbete handlar om. Kalla det gärna färg-kalligrafi, som nu när jag målat på ett handgjort koreanskt papper. Det är ett omedelbart sätt att jobba och kräver min absoluta närvaro. Blir det inte bra med en gång, så är det omöjligt att ändra. Det handlar också om att koncentrera sig på en känsla som inte låter sig berättas med ord, förklarar Lisel Garsveden.

Hon skildrar färgens valör, dess styrka och svaghet. Prövar att med till synes subtila medel gestalta sin bildvärld: färg, vatten, en pensel och ett papper.

Lisel Garsveden är utbildad vid Hovedskous målarskola och Högskolan för Design och Konsthantverk i Göteborg, och har formgett textilier och mattor åt flera av våra ledande designföretag, som Almedals, Ikea och Linum. Hon har också haft stora utsmyckningsuppdrag, det senaste var för Skattemyndigheten i Göteborg.

Läs mer på
www.morrisarkiv.com/lisel1.html
Utställningen pågår till 9 maj.

AS FRAGILE AS IT IS

Anna Sundblom bor och arbetar på Åland. Nu återkommer hon till Dalsland efter att antal framgångsrika år som konstnär. Metall är hennes medium. Redan under sin utbildning vid Steneby prövade hon att skildra det spröda, utsatta och sårbara, i ett material som så starkt förknippas med kraft och tyngd. Hon etsade ner metallen till lövtunna skulpturer, där tankarna gick till förgänglighet och lätthet.

– Metall är fortfarande mitt huvudmaterial. Jag tycker om bredden i materialet, det har så stor spännvidd och kan göras fragilt och sprött, men också tungt och stort, säger Anna Sundblom, som inför sin Dalslandsresa tog fram spaden för att skotta fram de senaste verken, fyra tunga gjutjärnsboxar som hon kallar »Man in box« och »Woman in box« som förvarats utomhus. I kuberna anar man »fastfrusna« kroppsdelar; en arm, en fot, en hand ...

– De handlar mycket om makt, instängdhet och förtryck. Det är kroppar som fastnat i en rörelse både mentalt och känslomässigt. Stelnat till i något som man inte kommer loss ifrån, fastän man kanske vill, säger Anna Sundblom och förklarar den omständliga tillblivelsen. Kropparna som syns i järnet är avgjutningar av levande människor, vänner till Anna Sundblom, men hon har också använt sig själv, gjort en avgjutning av sitt ansikte.

– Jag arbetar ju i ett väldigt beständigt material, det håller i över 300 år. Av den anledningen och med ett sådant allvarligt ämne är det viktigt att jobba med människor man känner mig trygg med.

För att göra avgjutningarna arbetar Anna Sundblom i alginat, ett material som man använder när man gör tandavtryck och proteser. Ska hon gjuta av en hand trycker hon ner den i alginatet. På tre minuter stelnar det och hon får ett negativt avtryck i vilket hon kan hälla gips. Själva gjutningen gör hon på Alunda järngjuteri utanför Uppsala.

– Det ligger bara tre och en halv timme hemifrån! säger Anna Sundblom, som känner sig lika nära Sverige som Finland. Hon talar lyriskt om Dalsland och den period hon vistades här under sin utbildning vid Stenebyskolan.

– Ja, den tiden har påverkat mig mycket. Hela miljön och landskapet är så väldigt vackert. Det kändes som jag hittade mig själv där i skogen. Och alla människor man levde så tätt samman med påverkade mig också starkt.

Relationer, tiden och livets förgänglighet, är också genomgående teman i Anna Sundbloms konst.

»Eget rum« hette examensarbetet hon gjorde på Steneby, en 2,4 meter hög gjutjärnskon som hon etsat, det vill säga med syra frätt bort vissa delar, till ett tunt sprött grenverk.

– Jag gjorde den lite som en provokation mot vår professor Hasse Winberg, han sa att »man kan inte etsa så stora saker«. Då måste jag absolut testa det! Och det gick. Konen var väldigt blank från början, men efter flera år utomhus har den rostat. Och den ska få fortsätta att bo ute och vittra ner, för att slutligen försvinna …

Läs mer om Anna Sundblom på:
www.anna.ax
Utställningen pågår till 9 maj.

VÄLKOMMEN TILL ETT NYTT MUSEIÅR!

Stickutställningen öppnar i maj.

Våren är i annalkande och det är dags att slå upp portarna för en ny säsong – med ett spännande och varierat utställningsprogram.

Efter den första utställningsperioden – som beskrivs i detta nyhetsbrev – öppnar vi en stickutställning med Sveriges mesta stickmaestro **Britt Marie Christoffersson**. Efter 30 år av intensivt konstnärligt forskningsarbete och med en nyss utkommen bok om sin stickning, inspirerar hon oss att tänka nytt och att våga experimentera. Butiken kommer att fyllas med svenskt ullgarn i alla möjliga färger för den som blir hågad. Under samma period visar konstnären och sommardalslänningen **Ragnar Schmid** kluriga akvarellporträtt i Galleriet och i övre hallen blir det **Dukade bord** – en samlingsutställning med glas, keramik och textil.

I slutet av juli är det vernissage för Dalslands internationellt mest kände målare, **Carl Oscar Borg** (1879–1947), Grinstadpojken som åkte till USA och blev erkänd och välkänd indianskildrare. Fyra konstnärer från Dalarna, **Mats Lodén, Kerstin Bergman, Dag Franzén** och **Mia Olsson** visar samtidigt skulptur, måleri, grafik och textil i nedre hallen – och **Jussi Ojala** visar keramik i Galleriet.

Vi avslutar året med en stor retrospektiv utställning med dalslänningen och konstprofessorn **Georg Suttner**. Då blir det också tid för några programkvällar kring hans konstnärskap och konsten i Dalsland, hur det började och hur det ser ut idag. I nedre utställningshallen visas samtidigt »**Tiden var då – iscensatta Dalslandshistorier**«, utvalda höjdpunkter från våra hembygdsgårdar. Konstnären **Britta Lincoln** har hunnit bli nästan 80 år och är en av landets mest erkända konstnärer inom broderi. Hon återkommer nu till museet med sina smått fantastiska broderimålningar. Britta Lincolns verk finns bland annat i samlingarna på Nationalmuseum och Röhsska museet.

I augusti genomför museet den gemensamma konstmanifestationen »**Ursäkta**« tillsammans med de övriga tre konstfästena i regionen; Borås Konstmuseum, Skövde konstmuseum och Lokstallet konsthall i Strömstad. Håll utkik efter mer information på vår hemsida och i pressen!

Varmt välkomna till ett nytt innehållsrikt museiår!

Helen Backlund,
Museichef

Öppettider:

Under utställningsperioden 20 mars t o m 9 maj håller museet öppet ons–sön 11–17
Fri entré!

VI ÄR ETT REGIONALT KONSTFÄSTE
VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Dalslands konstmuseum

Utgivare: Dalslands konstmuseum
Texter: Anna-Stina Lindén Ivarsson ©
Form: Sara Lund, Reform

Upperud 464 40 Åsensbruk
0530-300 98
www.dalslandskonstmuseum.se